

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. IV. Vtrùm actus caritatis sit intensior in patria quàm in via?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

August.

perferendis, ac in tentationibus vincendis efficit, ut hæc efficaciter & constanter sine actualibus & quidē magnis ac specialibus Dei auxilijs appetere ac perferre possit. Vnde etiam D. August. citatus disp. 22. nu. 78. docet, caritatem hinc non esse perfectam, nec hominem hinc posse amare Deum ex toto corde, & ex tota virtute, quia numquam hinc caret omni cupiditate, sed hoc futurum in celo.

19

Nec est quodd mihi hinc aliquis obijciat Adamum in paradiso, aut B. Virginem, qui caruerūt omni inordinata cupiditate, quia hoc non accidit ijs præcisè ratione caritatis, quam habebāt, sed ratione singularium auxiliorum, quibus à Deo custodiebantur, siue hæc fuerint actualia, siue habitualia, de quibus hinc non disputo.

Adde, Adamum his omnibus non obstātibus in peccatum lapsum esse: quod Beatis impossibile est. Possunt hæc aliquo modo exemplo declarari; ponamus enim puerum triū aut quatuor annorum habere gemmam pretiosissimam, quæ multis aureorū millibus æstimeretur: quantumvis ei dicas illam pluris valere omnibus crepundijs alijsque puerilibus oblectationibus, varijsque rationibus ipsi illius valorem persuaideas, ipse tamen numquam poterit hunc satis concipere, illamque vel millesima ex parte tanti æstimare, quanti eam peritus gemmarius æstimat; quare nec illius adipiscēdi causa, nisi difficillimè, puerilia oblectamenta contemnet. Mihi autē omnino persuadeo, æstimationem quam Beati de Deo habent in celo longè adhuc magis superare eam quam hinc de eo habemus, sicut eorū de Deo cognitio nostram magis superat; ita scilicet ut cognitio & æstimatio illius gemmæ, quā habet gemmarius, longè minùs superet cognitionē & æstimationem quā habet ille puer, quā cognitio & æstimatio Dei in Beatis superet eam quam hinc illuminatissimus habeat. Quod vel inde patet, quod sine speciali Dei gratia nullum alienius momenti sine graui difficultate pro ipsius amore possimus constanter aut bonū deferere, aut malum pati: quod tamen Beatis esset facillimum.

Dices, Amamus hinc Deum appretiatiue super omnia: ergo fieri non potest ut Beati eum appretiatiue magis ament. Respondeo negando consequentiam: nam, ut ostendam disp. 24. dub. 8. n. 149. fieri potest ut inter duos amantes Deū appretiatiue super omnia, vnus cum appretiatiue magis amet quā alius.

20

CONCLUSIO II. Hæc differentia inter vtrūque actum videretur esse specificæ, prout docent Auctores citati nu. 14. Probatur Primò, quia, ut iam ostendi, perfectio appretiatiua amoris sequitur perfectionem appretiatiuam ipsius cognitionis: atqui hæc in Beatis est altioris ordinis, & speciei perfectioris appretiatiue cuiusvis cognitionis, quam hinc de Deo habere possimus: ergo similiter appretiatio amoris erit in ijs altioris ordinis, & perfectioris speciei.

Secundò, quia quando duo ita inter se se habent, ut, quantumvis vnum in suo ordine perfectiatur, numquam possit pertingere ad perfectionem alterius, bene colligimus vnum esse altioris ordinis siue perfectioris speciei: atqui di-

cti amores ita inter se se habent; nam, ut ostēdi, quantumvis amor vix hinc perfectiatur, numquam perueniet ad perfectionem amoris patriæ: ergo hinc est altioris ordinis. Et hac ratione quivis Beatus est maior quouis viatore, ut dixi disp. 22. n. 79.

DVBIUM IV.

Utrum actus caritatis sit intensior in patria quam in via?

POTEST hæc difficultas intelligi respectu eiusdem, siue an in eodem semper actus caritatis sit intensior in patria quā in via; Secundò, respectu diuersorum, siue an minimus Beatus habeat intensiorem actum caritatis quouis viatore. Præter eos, qui putant habitum caritatis in minimo Beato esse intensiorem habitu cuiusvis viatoris, excepta saltem B. Virgine (quos citavi & refutavi disput. 22. dub. 6.) quidam quos citavi eodem dubio n. 89. idem sentientes nobiscum de habitu, videntur sentire actum in vtroque sensu ibi fore intensiorem, atque adeo hunc fore multo intensiorem ipso habitu.

Probant Primò, quia obiectum caritatis sine comparatione ibi erit perfectius applicatum potentie: ergo hæc illud intensius amabit. Sed hoc argumentum loco citato satis refutavi. Secundò, quia constat caritatem longè fore perfectiorem in patria, quā hinc: atqui hoc nequit intelligi de habitu: ergo debet intelligi de actu: ergo hinc ibi debet esse intensior. Sed secunda hæc consequentia neganda est: nam, ut patet ex dubio præcedenti, alia ratione siue maiore intensione actus potest esse perfectior in patria, quā hinc.

CONCLUSIO I. Actus caritatis in eodem ferè semper est intensior in patria quā hinc. Hæc est communis Theologorum, & eius ratio est clara; quia cum per quemvis actum caritatis augeam habitum, ferè semper post actum elicitum habeo intensiorem habitum, quā fuerit ipse actus, ut patet ex dictis disp. 22. dub. 4. cum igitur in celo actus semper sit tam intensus quā habitus, sequitur actum ibi in eodem fore ferè semper intensiorem quā hinc. His addde, eos præsertim, qui habent intensum valdè habitum, raro hinc elicere actus ei aequales.

Dixi, ferè semper, &c. quia posset fortè dari casus, in quo aliquis tam intensum haberet actum caritatis hinc, quā in celo: nam si quis infidelis primò iustificaretur per actum caritatis, & statim moreretur, ita ut non reciperet intensiorem habitum quā fuerit ipse actus: tunc in celo non haberet actum intensiorem quā in via habuisset. Imò si poneretur ille casus, fieri posset quodd aliquis intensius amaret Deum hinc, quā amaret in patria: quia, ut ostendi disp. 22. dub. 4. probabilius est talem non accepturum habitum tam intensum quā eliceret ipse actus. Sed credo hunc casum facile posse fingi, non tamen ita facile contingere, Deo res nostras aliter disponente. Nec his obest quodd aliqui credant nos in celo elicere pro actus intensiores ipso habitu, quia contrarium est multò

multò probabilius, & videtur cõmunior Theologorum sensus, eumq; vtilem supponit Suarez disp. 2. de Reuiviscen. meritorum sect. 3. n. 50. Et ratio est, quia actus non potest esse perfectior ipsa potentia: cum igitur habitus caritatis respectu amoris beatifici habeat se per modum potentia, Beatus non poterit elicere perfectiorem actum ipso habitu. Et confirmatur, quia sicut habitus caritatis in intensione ibi correspondet lumini gloriæ, ita actus caritatis respondet visioni beatificæ: atqui hæc visio non est intensior lumine gloriæ: ergo nec actus caritatis est intensior suo habitu.

CONCLUSIO II. Multò probabilius est aliquos hic in terris habere actus caritatis longè intensiores quàm habeant multi Beati. Sequitur ex dictis.

quitur aperte ex dictis: nam, ut ostendi sup. disp. 22. dub. 6. concl. 2. Beati in calis non habent intensiorem habitualem caritatem quàm habuerint hic in terris: cum igitur hic multi habuerint caritatem parum intentam ut infantes qui statim à baptismo moriuntur, & contra cum multi Sancti hic eliciant actus caritatis valde intensos, sequitur hos hic elicere actus intensiores, quàm isti ibi eliciant: & suppositis suprà dictis, nullum est argumentum, quod contrariū probet, Et qui contrarium tenentur ferè fuerunt decepti, quòd non distinguere inter perfectionem caritatis appetitiuam & intentiuam.

Disputant hic præterea aliqui utrùm actus amoris Dei possit vitari: sed id fieri non posse, satis patet ex dictis disp. 4. dub. 3.

DISPUTATIO XXIV.

De obiectis materialibus caritatis, & obligatione ea diligendi.

Disp. 21. dub. 2. egi de obiecto formali ipsius caritatis, & ostendi id esse ipsam Dei bonitatem, qua in se infinitè bonus est. iam verò agam de obiecto materiali, siue de ijs, quæ propter Deum diligenda sunt: nam ipsum propter seipsum diligendū esse dicto dubio satis ostendi. Quenam autem illa sint quæ ex caritate diligenda sunt, fuse explicat D. Thom. 2. 2. q. 25. & generatim dici potest omnem creaturam rationalem capacem æternæ gloriæ, siue quæ nondum æternæ damnationi addicta est, sic debere diligi, ita vtili hanc gloriā optemus, & quantum in nobis est procuremus. Aditque D. Thom. etiam creaturas quasdam irrationales ex caritate diligi, quatenus ad nostrā beatitudinem aut Dei gloriam conferunt; hæc tamen nequeunt diligi amore amicitia, quia eius incapaces sunt. quare etsi amor, quo eas Deo aut proximo optamus, respectu horum habeat rationem amicitia; non tamen respectu illarum. Quæ satis clara sunt, & solū sunt quædam difficultates circa modum & obligationem illa diligendi, quas sequentibus dubijs explicabimus.

D V B I V M I.

Vtrum Deus & proximus eadem caritate amantur?

TRiplex hic est difficultas. Prima, utrū habitualis caritas quatenus se extendit ad amorem Dei & proximi, sit vna simplex virtus. Videtur enim non esse: Primò, quia alius est habitus, quo cognoscuntur principia, & alius, quo cognoscitur conclusio; ergo similiter diuersa est caritas qua amatur Deus, ab ea qua proximus amatur. Secundò, quia cultus Dei & cultus Sanctorum proficiuntur à diuersis habitibus: ergo etiam amor Dei & proximi.

Secunda difficultas est, utrū actus amoris

Coninck de act. supernat.

Dei & proximi, quando hic amatur purè propter Deum, sint eiusdem speciei. Videtur enim quòd sic: Primò, quia habent idem obiectum formale, scilicet bonitatem Dei; Secundò, quia actus fidei quo credo Deum esse trinū, & alius quo credo fuisse duodecim Apostolos, sunt eiusdem speciei: ergo similiter actus caritatis in Deum & proximum.

Tertia difficultas est, utrū amor, quo amo proximū propter Deum, respectu proximi habeat veram rationem amicitia. Quidam id affirmant, quia iusti ex caritate volunt sibi mutuo beatitudinē, quatenus eis bona est, & quantum possunt vnus alteri eam procurat: ergo ipsi amant se amore amicitia. Ita Bañez 2. 2. q. 23. a. 5.

Nota, proximum quadrupliciter amari posse, scilicet tripliciter cum aliquo respectu ad Deum, & quartò sine eiusmodi respectu. Primò igitur proximus amari potest quatenus est quædam res & bonum extrinsecum ipsius Dei ad eius gloriam spectans; sicut amatur medium propter finem, & mancipium amici propter amicum, siue quia huic vtile est. Cum enim hominum bonitas, iustitia & beatitudo cedant etiam in honorem Dei, quatenus eius perfectio & bonitas ex illis magis innotescunt; sequitur, illa esse vtilia ad Dei excellentiam ac bonitatē ostendendam, atque adeò ad illius honorem promouendum: vnde illa ob gloriam & bonum quoddam Dei extrinsecum possumus amare.

Secundò, quatenus diuina bonitas à proximo participatur, eumque afficit, & in eo elucet, atque ita eum amabilem reddit. Et hac ratione ferè eodem modo amamus proximū, præsertim iustum propter Deum, quo amamus filios aut fratres amici propter amicum, quia iustus est verè filius Dei. Peccatores autem etiam hoc modo amamus, quia, etsi actu non sint filij Dei, tamen sunt tales potentia, & quantum est ex Dei antecedente voluntate & destinatione,

R r a

qui

Bañez.

Proximus potest quadrupliciter amari.